

U C H W A Ł A   Nr V/41/0707

**Rady Miejskiej w Trzebnicy
z dnia 20 marca 2007 r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień
oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - dla Gminy Trzebnica na 2007 rok**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym / tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami / , w związku z art. 4¹, ust 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /tj. Dz. U. z 2002 r., Nr 147, poz. 1231 z późn. zm./ oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii / Dz. U. z. 2005 r. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm. / i art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy / Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 / - Rada Miejska w Trzebnicy uchwala, co następuje :

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Trzebnica - określony szczegółowo w załączniku nr 1 oraz zasady finansowania tego Programu -zawarte w załączniku nr 2.

§ 2.

Zobowiązuje się Burmistrza do zabezpieczenia środków finansowych w budżecie Gminy - w celu realizacji przyjętego Programu.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Trzebnica.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 5.

Z dniem wejścia w życie uchwały traci moc U C H W A Ł A Nr XXXVI/344/06 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 30 marca 2006 r. - w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Trzebnica w 2006 r.

Gminny Program Profilaktyki Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Spis treści

1. Wprowadzenie.
2. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
3. Zasady realizacji Programu.
4. Źródła i zasady finansowania.
5. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
6. Zasoby służące realizacji Programu.
7. Partnerzy w realizacji Programu.
8. Spodziewane efekty realizacji Programu.
9. Monitorowanie przebiegu Programu, ocena wyników.
10. Postanowienia końcowe.

1. Wprowadzenie

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy. Do priorytetowych kierunków należą:

- 1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym: prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień;
- 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 (reklama i promocja napojów alkoholowych) i 15 (m.in. zakaz sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia) ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- 6) Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów i klubów integracji społecznej.

Program Profilaktyki Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – dla Gminy Trzebnica na rok 2007 kontynuuje zadania Programu ubiegłorocznego, wzbogacając je o rozwiązania wynikające z nabytych doświadczeń i z rozpoznania nowych możliwości działania. Uwzględnia następujące założenia i cele profilaktyki pierwszo-, drugo- i trzeciorzędowej:

Profilaktyka pierwszorzędowa jest adresowana do ogółu mieszkańców gminy. Ma na celu:

- promowanie zdrowego stylu życia,
- opóźnienie inicjacji alkoholowej i narkotykowej lub jej zapobieganie,
- propagowanie podstaw higieny psychicznej, wychowania i rozwiązywania konfliktów bez stosowania przemocy,
- ograniczenie dostępności do alkoholu.

Profilaktyka drugorzędowa adresowana jest do grup podwyższonego ryzyka. Ma na celu:

- wyodrębnienie osób zagrożonych uzależnieniami lub przemocą domową i objęcie ich działaniami, które spowodują ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji i umożliwiają wycofanie się z zachowań ryzykownych,
- dostarczenie korekcyjnych doświadczeń społecznych w celu poprawy funkcjonowania społecznego i uniknięcia uzależnienia.

Profilaktyka trzeciorzędowa dotyczy grup dotkniętych bezpośrednio uzależnieniem. Ma ona na celu:

- przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego i degradacji społecznej,
- leczenie i rehabilitację.

Działania priorytetowe na 2007 r.:

- działania edukacyjne skierowane do rodziców, dzieci i młodzieży (problematyka dotycząca alkoholu, narkotyków i przemocy),
- zajęcia warsztatowe dla nauczycieli dotyczące agresji i przemocy,
- zajęcia kierowane do dzieci i młodzieży z rodzin z problemami uzależnień

2. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

- 2.1. Część ogólna – wspólna dla przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania narkomanii.
- 2.2. Część dotycząca rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 2.3. Część dotycząca przeciwdziałania narkomanii.
- 2.4. Część dotycząca pozostałych działań.

2.1. CZĘŚĆ OGÓLNA:

Działania	Realizatorzy	Miejsce	Okres realizacji	Koszty (preliminarz wydatków)
1.Szkolne Programy Profilaktyczne.	zespół realizatorów i przeszkoleni nauczyciele	szkoły podstawowe, gimnazja, ponadgimnazjalne	cały rok	40.000 .-
2. Konkursy, happeningi, projekty profilaktyczne - seminaria, konferencje, spektakle, druk materiałów oraz udział osób realizujących programy profilaktyczne w imprezach zawierających treści profilaktyczne.	policja, szkoły inne instytucje, stowarzyszenia	wskazane przez organizatorów	cały rok	10.000 .-
3.Edukacja dla rodziców: „EUPEN” oraz dodatkowe programy (np. warsztaty umiejętności wychowawczych).	profesjonalnie przygotowane osoby	szkoły, stowarzyszenia	szkoły, stowarzyszenia	18.000 .-
4. Szkolenia grup zawodowych – budowa systemu zapobiegania uzależnieniom, agresji, przemocy.	firmy szkolące, stowarzyszenia	szkoły lub inne miejsca wskazane przez organizatorów	I, II i III kwartał	5.000 .-
5. Zajęcia profilaktyczno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka, prowadzenie programów i grup profilaktycznych dla młodzieży; program liderów młodzieżowych, Klubu „Ośmiu” Młodzieżowego Wolontariatu, ZHP i ZHR.	profesjonalnie przygotowane osoby;	świetlice profilaktyczno-wychowawcze, szkoły lub inne miejsca wskazane przez organizatorów	cały rok	20.000 .-
6. Prowadzenie świetlic profilaktyczno-wychowawczych, dofinansowanie wycieczek w ramach programów profilaktycznych, grupy wsparcia	szkoły, związki kościelne, Gminna Komisja ds.Profilaktyki...	szkoły, Klasztor Sióstr Boromeuszek, Trzebnica, Rynek-Ratusz	cały rok	66.500 .-

7. Superwizje, szkolenia dla prowadzących programy i pracowników świetlic profilaktyczno-wychowawczych.	psycholodzy	miejsca wskazane przez organizatorów	cały rok	5.000 .-
8. Dofinansowanie wyjazdów: - na obozy, kolonie, półkolonie dzieci - z rodzin zagrożonych uzależnieniem; - uzależnionych oraz biorących udział w programach profilaktycznych.	stowarzyszenia i organizacje	ośrodki turystyczne Częstochowa, Licheń, Międzygórze	wakacje i ferie	23.000 .-
9. Dożywianie dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach profilaktycznych i świetlicowych.	opiekunowie młodzieży	świetlice profilaktyczno-wychowawcze, szkoły	cały rok	40.000 .-
10. Programy pozalekcyjnych zajęć sportowych.	nauczyciele WF, stowarzyszenia i kluby	szkoły, kluby sportowe	cały rok	8.000 .-
11. Promowanie bezalkoholowej zabawy tanecznej.	stowarzyszenia	Gmina Trzebnica	trzeci kwartał	1.000.-

Koszty łączne: 236.500 zł.

2.2. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE.

Działania	Realizatorzy	Miejsce	Okres realizacji	Koszty (preliminarz wydatków)
1. Grupy terapeutyczne i treningi dla osób uzależnionych i współuzależnionych – ponad standard finansowany przez NFZ.	psycholog lub terapeuta uzależnień	Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „SELF”,	cały rok	5.000 .-
2. Szkolenia w procesie certyfikacji dla prowadzących rehabilitację osób uzależnionych oraz zajmujących się ofiarami przemocy w rodzinie.	Instytut Psychologii Zdrowia, stowarzyszenia i instytucje szkolące	wskazane przez organizatorów szkolenia	cały rok	5.000 .-

3. Działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin (motywowanie do leczenia, porady, informacje).	osoba przeszkolona przez Instytut Psychologii Zdrowia	Rynek-Ratusz	cały rok	7.000 .-
4. Podnoszenie kwalifikacji członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki...	stowarzyszenia, instytucje szkolące	wskazane przez organizatorów szkolenia	cały rok	5.000 .-
5. Badania realizowane przez biegłych sądowych i opłaty sądowe.	biegli	wyznaczone przez biegłych	cały rok	5.000 .-
6. Dyżury w Punkcie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	zespół prowadzący Punkt	Ośrodek Pomocy Społecznej	cały rok	7.000.-
7. Programy terapeutyczne skierowane do dzieci osób uzależnionych od alkoholu.	profesjonalnie przygotowane osoby - terapeuci	wskazane przez organizatorów szkolenia	cały rok	5.000 .-

Koszty łączne: 39.000 zł.

2.3. PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII

Działania	Realizatorzy	Miejsce	Okres realizacji	Koszty (preliminar z wydatków)
1. Punkt konsultacyjny - poradnictwo dla narkomanów i ich rodzin.	terapeuta uzależnień, konsultant	Rynek - Ratusz	cały rok	7.500.-
2. Terapia osób uzależnionych i współuzależnionych - ponad standard finansowany przez NFZ.	psycholog, lekarz, terapeuta uzależnień	Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „SELF”	cały rok	3.000 .-
3. Programy edukacyjne dla rodziców i uczniów zagrożonych narkomanią.	firmy szkolące, terapeuci	szkoły	cały rok szkolny	5.000 .-
4. Przygotowanie materiałów informacyjnych dotyczących narkomanii.	Pełnomocnik Burmistrza ds.Profilaktyki...	Urząd Miejski	cały rok	1.000 .-

Koszty łączne: 16.500 zł.

2.4. Część dotycząca pozostałych działań.

Działania	Realizatorzy	Okres realizacji	Koszty (preliminar z wydatków)
1.Utrzymanie bazy materialnej i merytorycznej służącej realizacji Gminnego Programu, m.in.: doposażenie świetlic profilaktyczno-wychowawczych, poradni leczenia uzależnień, klubu abstynenta; drobne remonty; zakup materiałów biurowych, dydaktycznych, sprzętu sportowego -potrzebnych do prowadzenia działalności i terapii; zakup pozycji książkowych, ulotek, plakatów, komputerów wraz z oprogramowaniem; opłaty i składki ZUS, opłaty internetowe; opłata sprzętania pomieszczeń w Ratuszu.	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki...	cały rok	20.000 .-
2. Wynagrodzenie dla członków Komisji 10 osób x 150 zł. x 12 miesięcy			18.000 .-

Koszty łączne: 38.000 zł.

Koszt całego Programu w sumie: 330.000 zł.

3. Zasady realizacji Gminnego Programu

3.1. Program realizuje Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - we współpracy z Gminną Komisją ds. Profilaktyki oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, z gminnymi instytucjami mającymi w swych zadaniach podobne cele i przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

3.2. Finansowanie zadań odbywać się będzie na zasadzie zlecenia realizacji organizacjom pozarządowym (dotacja celowa), zawierania umów mających charakter zakupu usług od podmiotów prawnych lub osób fizycznych bądź w trybie otwartego konkursu na realizację/wsparcie zadań publicznych.

4. Źródła finansowania

1. Środki finansowe na realizację Programu pochodzą z następujących źródeł:

- 1) budżetu Gminy w części wynikającej z zakresu zadań własnych Gminy,
- 2) opłat za korzystanie z uzyskanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Przewidywana wysokość: około 330 tys. zł.

2. Fundusze na realizację Programu mogą pochodzić również z:

- 1) dotacji samorządu Województwa Dolnośląskiego,
- 2) dotacji z Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) z innych źródeł.

3. Niewykorzystane środki finansowe w roku 2007 przechodzą na następny rok.

5. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

1) Członkom Gminnej Komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w pracy Komisji w wysokości 150 zł brutto miesięcznie.

2) Brak udziału w pracach Komisji przez cały miesiąc powoduje utratę prawa do diety w pełnej wysokości.

3) Wypłata wynagrodzenia za pracę w Komisji następuje na podstawie listy obecności potwierdzającej udział członka Komisji w jej pracach, poświadczonej podpisem przewodniczącej Komisji.

4) Z tytułu dojazdu do miejsca wykonywania obowiązków członka Komisji nie przysługuje zwrot kosztów.

6. Zasoby służące realizacji Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

- Poradnia Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „ SELF „
ul. Kościuszki 10
55 – 100 Trzebnica , tel. (071) 387 - 29 - 87
- leczenie ambulatoryjne
- Gminna Komisja ds. Profilaktyki Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Urzędzie Miejskim w Trzebnicy
ul. Piłsudskiego 1
55 – 100 Trzebnica , tel. (071) 312 - 06 - 12, wew. 412
- skierowania na leczenie odwykowe
- pomoc socjalna oraz prawna
- współpraca z organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz zwalczania uzależnień
- Punkt konsultacyjny dla osób z problemami alkoholowymi i członków ich rodzin
Rynek - Ratusz
55 – 100 Trzebnica, tel. (071) 312 - 0 6 -12, wew. 412
- Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie i członków ich rodzin
ul. A. Krajowej 3
55 – 100 Trzebnica , tel. (071) 312 - 05 - 27

- Punkt konsultacyjny dla osób eksperymentujących i nadużywających narkotyków oraz dla ich rodzin
Rynek - Ratusz
55 – 100 Trzebnica, tel. (071) 312 - 0 6 -12, wew. 412
- Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki Uzależnień i Współuzależnienia
ul. Korzeniowskiego 18
50 – 226 Wrocław tel. (071) 329 – 26 – 71 , (071) 329 – 14 – 60
- diagnoza i psychoterapia osób uzależnionych (ambulatoryjna i stacjonarna)
- porady specjalistyczne i psychoterapia dla członków rodziny;
- programy profilaktyczne, szkolenia
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna
ul. Wrocławska 10
55 – 100 Trzebnica , tel. (071) 312 - 07 – 49
- pomoc psychologiczno - pedagogiczna

7. Partnerzy w realizacji Programu:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebnicy
- służba zdrowia
- placówki oświatowe
- Zespół Placówek Kultury w Trzebnicy
- Sąd Rejonowy w Trzebnicy
- parafie rzymsko-katolickie w gminie Trzebnica
- Kongregacja Sióstr Miłosierdzia w Trzebnicy
- parafialne zespoły „Caritas”
- Stowarzyszenie Abstynentów „ Nasze Życie”
- Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Blizocinie
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Trzebnicy
- Policja
- Ośrodek Wsparcia Społecznego „Szósty Stół” w Trzebnicy
- Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie
- Kluby Sportowe POLONIA, GAUDIA, Ludowe Zespoły Sportowe
- Klub „Ośmiu” – Młodzieżowego Wolontariatu
- ZHP i ZHR
- inne podmioty

8. Spodziewane efekty realizacji Programu:

1. Realizacja Programu powinna przynieść korzyści w sferze zdrowotnej i ekonomicznej oraz przyczynić się do poprawy jakości życia lokalnej społeczności w dziedzinie:

- 1) życia rodzinnego,
- 2) sprawności psychofizycznej mieszkańców Gminy,
- 3) ryzyka zachorowań,
- 4) opieki zdrowotnej,

- 5) pomocy społecznej,
- 6) wiedzy na temat uzależnień i sposobu ich leczenia.

9. Monitorowanie przebiegu Programu, ocena wyników:

Głównym zadaniem monitorowania jest zbieranie informacji, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na lata następne oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

Wskaźniki:

- 1) ilość podmiotów zaangażowanych w realizację zadań programu;
- 2) ilość osób uczestniczących w programach profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych (uzależnienia od alkoholu i narkotyków);
- 3) liczba pacjentów objętych opieką leczniczą i rehabilitacyjną;
- 4) liczba osób doświadczających przemocy, objętych opieką;
- 5) liczba dzieci objętych pomocą;
- 6) ilość osób deklarujących abstynencję;
- 7) ilość miejsc pomocy dla rodzin osób nadużywających alkoholu;
- 8) ilość osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, i które zostały skierowane do Komisji ds. Profilaktyki Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 9) ilość osób przeszkolonych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych;
- 10) liczba świadczeń i usług finansowanych przez samorząd;
  - a) porad diagnostycznych,
  - b) porad prawnych,
  - c) porad socjalnych,
- 11) liczba placówek finansowanych przez samorząd świadczących pomoc;
- 12) liczba wykwalifikowanej kadry;
- 13) liczba osób skierowanych przez Punkt Konsultacyjny do dalszej terapii.

10. Postanowienia końcowe

- 1) Zakres zadań może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.
- 2) Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:
  - a) opracuje szczegółowy harmonogram realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu;
  - b) będzie odpowiedzialny za monitorowanie przebiegu Programu i ocenę jego wyników;
  - c) raport z wykonania Gminnego Programu przedłoży Radzie Miejskiej do 15. grudnia 2007 r.
  - d) projekt uchwały w sprawie przyjęcia kolejnego Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - przedłoży Radzie do 15 stycznia 2008 r.

Zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

I. Wprowadzenie

1. Najważniejszymi dokumentami prawnym, tworzącymi podstawy do prowadzenia i finansowania działań związanych z profilaktyką uzależnień oraz z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie są: ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (z późniejszymi zmianami), ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
2. Przy zlecaniu zadań pierwszeństwo będą uzyskiwały programy, które mogą przyczynić się do:
  - zwiększenia skuteczności i dostępności terapii uzależnienia i współuzależnienia
  - poszerzenia oferty profilaktycznej dla młodzieży i grup ryzyka
  - rozwoju usług terapeutycznych i socjoterapeutycznych dla dzieci
  - przeciwdziałania przemocy.

II. Zasady ogólne

1. Przy pracach zleconych ustala się ogólne limity wysokości stawek w formie tzw. widełek. Stawki te obowiązują przy wynagrodzeniach wypłacanych bezpośrednio indywidualnym wykonawcom oraz jako podstawa do zatwierdzenia kalkulacji sporządzanych przez realizatorów instytucjonalnych. Określenie wynagrodzeń w wysokości zbliżonej do górnych limitów powinno być zastrzeżone dla osób z wyższym wykształceniem, o uznanych kompetencjach i specjalistycznym wykształceniu podyplomowym związanym z problematyką zajęć (Studium Pomocy Psychologicznej, Studium Terapii Uzależnień, Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Lista Trenerów rekomendowanych przez Polskie Towarzystwo Psychologiczne, licencje psychoterapeutów Polskiego Towarzystwa Psychologicznego lub Psychiatrycznego). Zleceniobiorca, chcąc stosować stawki maksymalne, powinien uzyskać zgodę zleceniodawcy na podstawie udostępnionych informacji o kwalifikacjach wykonawców.

III. Zasady szczegółowe

Konieczne jest uporządkowanie oddziaływań profilaktycznych poprzez dokonanie rozróżnienia następujących rodzajów działań :

- A.** systematyczne i intensywne szkolenia wybranych profesji;
- B.** profesjonalna terapia osób uzależnionych i członków ich rodzin ;
- C.** ogólne szkolenia i edukacja w zakresie problemów alkoholowych;

- D. profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do dzieci, młodzieży, rodzin oraz nieprofesjonalistów;
- E. dyżury i działania interwencyjno - wspierające;
- F. konsultacje specjalistów.

Najwyższe stawki należy stosować do kategorii A i F, ponieważ intensywne szkolenie dla wybranych profesji przyczynia się do ulepszania pracy całych instytucji. Należy zwrócić uwagę na specyfikę szkoleń osób zajmujących się terapią uzależnienia i współuzależnienia. Przy zatwierdzaniu kalkulacji dokonuje się rozróżnienia między szkoleniem określonych profesji, edukacją ogólną, a edukacją prowadzoną w ramach terapii. W przypadku ofert szkoleniowych konieczne są m.in. specyficzne programy szkolenia określające cele, tematy, strukturę zajęć oraz ich rozmiary.

Szkolenia dla wybranych profesji powinny trwać na tyle długo, aby mogły efektywnie wpływać na poziom kompetencji i sposób wykonywania zadań zawodowych przez uczestników. W związku z tym wygłoszenie jednego lub dwóch wykładów, jeżeli nie stanowi części większej całości szkoleniowej, trudno zaliczyć do szkolenia dla profesjonalistów – jest natomiast przykładem ogólnej edukacji.

Podstawowe rodzaje zajęć można określić następująco:

wykład – jest zorganizowaną formą przekazu wiedzy słuchaczom przez jedną osobę i występuje w ramach szkolenia lub edukacji ogólnej. Od wykładowcy należy oczekiwać udostępnienia konspektu wykładu zawierającego szkic podstawowych tez, które będą przedstawiane słuchaczom. Nie zaliczamy do wykładów zajęć opartych przede wszystkim na opowiadaniu swojej historii życia, doświadczeń osobistych itp. Do wykładów nie zaliczamy również przekazywania informacji i wiedzy pacjentom w czasie terapii lub członkom rodzin – bardziej odpowiedni termin to **prelekcja**. Do stosowania stawek wykładowych potrzebna jest również odpowiednia liczba odbiorców powinna ona przekraczać 20 osób – przekazywanie wiedzy w kilkunastuosobowej grupie, z którą w całości wcześniej prowadzi się inne zajęcia, nie stanowi wykładu;

- a) **seminarium** – zorganizowana forma zajęć szkoleniowych, obejmująca wprowadzenie poznawcze do tematu oraz pracę własną w postaci udziału w dyskusji i przedstawiania przez uczestników przygotowanych wypowiedzi dotyczących wiedzy na określony temat;
- b) **warsztaty** – zorganizowana forma działalności szkoleniowej obejmująca praktyczne ćwiczenia określonych umiejętności związanych z wykonywanym zawodem, prowadzone w oparciu o przygotowany scenariusz, określający przebieg kolejnych sytuacji. Typowa liczba uczestników to 12-18 osób. Używanie terminu „warsztat” poza obszarem programu szkoleniowego jest mylące. Dla zajęć związanych z rozwijaniem umiejętności w programach terapeutycznych lub profilaktycznych bardziej stosownym określeniem jest: „ćwiczenia praktyczne”;
- c) **trening psychologiczny (interpersonalny, asertywności, itp.)** – specjalistyczna metoda oddziaływania psychologicznego, służąca zmianie określonych zachowań, rozwojowi osobistemu oraz nabyciu nowych umiejętności interpersonalnych. Typowa liczba uczestników w grupie to 10-15 osób.

Do prowadzenia treningu konieczne są:

- specjalistyczne umiejętności trenera wynikające ze szkolenia w zakresie treningu psychologicznego,
- uzgodnienie z uczestnikami celów i metody treningu oraz zawarcie kontraktu
- odpowiednie warunki organizacyjne (czas, miejsce zajęć).

Trening psychologiczny bywa stosowany w różnych kontekstach – jako element programów szkoleniowych, jako część programów terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych itp. Oznacza to, że za prowadzenie treningu, w zależności od okoliczności, mogą być stosowane różne stawki wynagrodzenia;

- d) ćwiczenia praktyczne** – zorganizowana forma zajęć angażujących uczestników w różnego rodzaju działania indywidualne i grupowe, dostarczające nowych doświadczeń, informacji i obserwacji. Ukierunkowane są na rozwijanie praktycznych umiejętności i zmianę postaw. Prowadzone są na ogół według przygotowanego scenariusza określającego tematy, strukturę i przebieg kolejnych sytuacji;
- e) dyżury i działania interwencyjno – wspierające** – tego typu działania są aktualnie najczęściej podejmowane w ramach różnorodnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Mogą być prowadzone na zasadach usługi, świadczonej profesjonalnie i odpłatnie. Dotyczyć mogą np. dyżurów w punktach konsultacyjnych, w czasie których udziela się prostych informacji i wskazówek osobiście lub telefonicznie. Przy organizowaniu takich działań pożądane jest rozważenie, jakiego rodzaju kwalifikacje są potrzebne, oraz promowanie wolontariatu umocnionego odpowiednim przeszkoleniem. Należy zwrócić uwagę na specyfikę usług konsultacyjnych wymagających wyższych kompetencji w odróżnieniu od tych, w prowadzeniu których nie ma takich wymagań;
- f) konsultacje specjalistów** - związane są z zapraszaniem wysoko kwalifikowanych specjalistów (lekarzy, psychologów, socjologów, prawników) do doradztwa w zakresie pojawiających się problemów związanych z realizacją programów profilaktycznych, terapeutycznych, interwencyjnych i wymagających takich konsultacji;
- g) superwizja** – specyficzna metoda szkolenia osób zajmujących się pomocą psychologiczną, analizowanie (pod kierunkiem specjalisty) doświadczeń i wydarzeń zachodzących w procesie prowadzenia psychoterapii indywidualnej lub grupowej oraz analizowanie działań instytucji, tj. świetlic.

IV. Ustalanie stawek

Rodzaje podstawowych prac zleconych, informacje, które powinny być podane w kalkulacji oraz limity stawek:

1. Programy szkoleniowe dla przedstawicieli wybranych profesji:

- a) Wykłady dydaktyczne**¹ – wynagrodzenie: **70 - 180 zł.**
  - wykład dydaktyczny powinien być oparty o konspekt, którego udostępnienie może być oczekiwane przez organizatora szkolenia;
  - stosowanie stawki powyżej **90 zł.** jest zarezerwowane dla wykładowców z wyższym wykształceniem;
  - przy sporządzaniu kalkulacji należy podać kwalifikacje prowadzących, liczbę godzin wykładowych i liczbę słuchaczy;
- b) seminaria i warsztaty szkoleniowe dla profesjonalistów – wynagrodzenie: 40 - 90 zł.**
  - należy podać liczbę godzin, stawki, liczbę i liczebność grup oraz kwalifikacje prowadzących;

---

¹ Decyzje dotyczące limitu godzin dla poszczególnych typów zajęć w ciągu dnia podejmuje zleceniodawca (z uwzględnieniem warunków i specyfiki szkolenia). W przypadku stosowania stawek powyżej 100 zł limit godzin wykładów w ciągu jednego dnia nie powinien przekraczać 4 – 5 godzin.

- seminaria i warsztaty powinny być prowadzone w oparciu o konspekt lub scenariusz;
- **c) treningi psychologiczne** w małych grupach w ramach szkolenia profesjonalnego – wynagrodzenie: **40 - 80 zł.**
- grupy do 15 uczestników prowadzi jeden trener;
- należy podać kwalifikacje prowadzących, liczbę i liczebność grup, stawki, liczbę godzin zajęć;
- zastosowanie stawki powyżej **50 zł.** wymaga potwierdzonych kwalifikacji trenerskich (rekomendacja Listy Trenerów lub ośrodka posiadającego uprawnienia do prowadzenia Szkoły Trenerskiej).

2. Zajęcia profilaktyczne, edukacyjno – rozwojowe dla dzieci, młodzieży rodzin oraz nieprofesjonalistów:

- prelekcje i pogadanki prowadzone w oparciu o przygotowany konspekt określający podstawowe tezy – wynagrodzenie: **25 – 45 zł.**
- opowiadanie o doświadczeniach osobistych, pogadanki, spotkania dyskusyjne – wynagrodzenie **20 – 30 zł.**
- ćwiczenia profilaktyczne dla młodzieży – wynagrodzenie **20 – 45 zł;**
- zajęcia opiekuńczo–wychowawcze dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – wynagrodzenie **15-25 zł.**
- zajęcia socjoterapeutyczne - wynagrodzenie **25 – 45 zł.** (por. – ryczałt)
- systematyczne dyżury interwencyjno - wspierające dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – wynagrodzenie - **25 – 40 zł.**

Prowadzenie tego rodzaju zajęć wymaga podania liczby godzin, ilości i liczebności grup słuchaczy, stawek, a także kwalifikacji prowadzących.

3. Programy terapeutyczne oraz pomoc rehabilitacyjna dla osób uzależnionych i członków ich rodzin:

- godzina psychoterapii indywidualnej w ramach programu terapeutycznego – wynagrodzenie **25 – 55 zł.**
- godzina psychoterapii grupowej w ramach programu terapeutycznego – wynagrodzenie **25 – 55 zł.**
- mikroedukacja dla pacjentów w programach terapeutycznych – wynagrodzenie **20 – 40 zł.**
- superwizja grupowa terapeutów uzależnień uczestniczących w procesie szkolenia i certyfikacji oraz superwizja prowadzących zajęcia terapeutyczne, socjoterapeutyczne – wynagrodzenie **40 – 90 zł.**
- specjalistyczna pomoc psychologiczna dla Dorosłych Dzieci Alkoholików i osób współuzależnionych – wynagrodzenie **25 - 50 zł.**
- dyżury w ramach działań reintegracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu **15 – 35 zł.**

4. Działania interwencyjno-wspierające dla członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe, w tym: sprawców przemocy w rodzinie:

- systematyczne dyżury interwencyjno – wspierające, monitorujące przebieg oraz skuteczność podjętych działań interwencyjnych – wynagrodzenie **25 – 40 zł.**
- dyżury w punktach interwencyjno – konsultacyjnych Niebieskiej Linii – wynagrodzenie – **25– 45 zł.**
- zajęcia terapeutyczno - korekcyjne dla ofiar i sprawców przemocy, prowadzone według przygotowanego scenariusza – wynagrodzenie **25 – 50 zł.**
- konsultacje specjalistów (prawnik, lekarz, psycholog kliniczny, certyfikowany specjalista terapii) – wynagrodzenie **50 - 100 zł.**

Ustalanie wysokości stawki dla konkretnego realizatora powinno być związane z poziomem jego kompetencji. W przypadku zajęć prowadzonych przez specjalistów posiadających szczególne kompetencje zawodowe istnieje możliwość podwyższenia wynagrodzenia do 20% w stosunku do przyjętych stawek.

Przyjmuje się zasadę, że przy zajęciach prowadzonych w małych grupach finansuje się **zatrudnienie tylko jednej osoby prowadzącej** (jeżeli grupa nie przekracza 15 osób). Wymagane jest, aby osoby realizujące zadania terapeutyczne posiadały doświadczenie merytoryczne w pracy w placówkach profesjonalnych.

Przy rozpoznawaniu kwalifikacji potwierdzanych świadectwem ukończenia SPP należy zwrócić uwagę na fakt istnienia dwu odmiennych typów programów prowadzonych w ramach Studium Pomocy Psychologicznej. Pierwszy to program prowadzony dla profesjonalistów, a drugi dla nieprofesjonalistów.

Środki na wynagrodzenie dla osób prowadzących działalność terapeutyczną mogą być przydzielane jedynie wtedy, gdy oferta zawiera merytoryczny opis zawartości programów terapeutycznych, dla realizacji których te środki mają być wykorzystane. Pierwszeństwo uzyskują programy związane z placówkami terapeutycznymi publicznej lub niepublicznej służby zdrowia.

Finansowanie i prowadzenie systematycznych zajęć wychowawczych i terapeutycznych wymaga zastosowania innych niż stawka godzinowa przesłanek do określania wysokości wynagrodzenia - może być to ryczałt. Może on być ustalany szacunkowo w zależności od poziomu wykształcenia i posiadanych kompetencji zawodowych oraz rodzaju prowadzonych zajęć. Wysokość ryczałtu powinna zawierać się w przedziałach odpowiadających etatowemu wynagrodzeniu w placówkach służby zdrowia lub oświatowych na danym terenie z możliwością podwyższenia o 20%.

Przyjmuje się zasadę, iż ryczałt oznacza 120 godzin zegarowych bezpośredniej pracy z pacjentem lub wychowankiem w miesiącu.

Jeżeli zajęcia trwają mniej niż 50 godzin w miesiącu rekomenduje się stosowanie stawek godzinowych.
--

W przypadku programów terapeutycznych i profilaktycznych wdrażających nowe metody i formy działania, obejmujących większą populację i wieloosobowy zespół realizatorów czasem uzasadnione jest wprowadzanie specyficznej formy zajęć określanych jako **superwizja** lub **konsultacje dla zespołów**. Stawki za tego typu zajęcia mogą być ustalone w granicach **40 – 90 zł**. Liczba godzin takich zajęć, niezbędnych do realizacji całego programu, wymaga merytorycznego uzasadnienia (np. jeżeli zespół realizatorów nie posiada wysokich kwalifikacji, bardziej potrzebna jest opieka superwizyjna, ale stawki realizatorów powinny być w tym przypadku niższe).

Inne zadania

- wykonanie innych materiałów edukacyjno - terapeutycznych (kasety, plakaty itp.) – przy ustalaniu wynagrodzeń autorskich można oszacować liczbę godzin potrzebnych do faktycznego wykonania dzieła i posłużenia się stawką godzinową podobną do wynagrodzeń za warsztatową działalność szkoleniową;
- prace organizacyjno-techniczne i pomocnicze – należy określić kategorie zadań, liczbę godzin, stawki – **10 - 15 zł**.
- wyjazdy służbowe (konferencje) i koszty szkolenia realizatorów programu – należy podać ilość osób, ich udział w realizacji programu, rodzaj wyjazdów, tematykę i czas

trwania szkolenia, instytucję szkolącą i rodzaje kosztów – do indywidualnego rozpatrzenia i zatwierdzenia przez zleceniodawcę (priorytet mają szkolenia typu Studium Pomocy Psychologicznej, Studium Terapii Uzależnień, Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie itp.).

V. Dodatkowe reguły

1. Działalność społeczna stowarzyszeń, środowisk wzajemnej pomocy, nieprofesjonalistów i działaczy trzeźwościowych opiera się na pracy wolontariatu.

Należy w szczególności zwracać uwagę na poniżej przedstawione reguły:

- a) Klub i Stowarzyszenie Abstynenckie traktujemy przede wszystkim jako środowisko wzajemnej pomocy, którego funkcjonowanie oparte jest na nieodpłatnej działalności uczestników. Wspieranie finansowe może polegać na dofinansowaniu kosztów niezbędnych do utrzymania bazy lokalowej oraz - w uzasadnionych przypadkach - na personalnym zabezpieczeniu tej bazy. Ewentualne finansowanie urzędników klubowych powinno być wspierane ze składek członków klubu.
- b) Pierwszeństwo w udzielaniu dotacji powinno dotyczyć ulepszenia działalności terapeutycznej w placówkach służby zdrowia i przenoszenia do nich prowadzonych do tej pory w klubach działań terapeutycznych. Zatrudnienie profesjonalnych terapeutów na terenie klubów powinno być związane z programami pomocy psychologicznej dla członków rodzin oraz programami wspierającymi proces zdrowienia osób uzależnionych. Powinni to być profesjonalści zatrudnieni w placówkach służby zdrowia; wyjątki od tej zasady wymagają akceptacji zleceniodawcy.

Wzajemna pomoc w klubach abstynenckich jest bardzo cennym elementem pracy nad trzeźwością, ale nie jest uzasadnione merytoryczne nazywanie jej terapią, gdyż termin ten określa profesjonalne działania związane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, prowadzone w specjalistycznych placówkach. Regułą powinno być udzielanie pomocy nieprofesjonalnej i samopomocy bezpłatnie.

- c) Dla zakwalifikowania wyjazdu jako obozu terapeutycznego konieczne jest przedstawienie programu zajęć terapeutycznych obejmującego minimum 6 godzin dziennie zorganizowanych zajęć oraz obecność profesjonalnych terapeutów zatrudnionych w placówkach leczenia odwykowego.
  - d) Zgodnie z ideami funkcjonowania AA, Al-Anon i Al-Ateen jakiegokolwiek udzielanie dotacji z zewnątrz na rzecz działań lub programów tego ruchu jest niepożądane, gdyż narusza zasady ideowe tych ruchów.
2. Środki na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - nie są przeznaczone na finansowanie pomocy materialnej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.
  3. Kierując się zasadą, iż środki finansowe powinny trafiać możliwie bezpośrednio do realizatorów programów, oraz innymi zasadami finansowania budżetowego -nie przekazuje się funduszy na wynagrodzenia statutowego aparatu urzędniczego organizacji społecznych oraz nie wspiera takich zadań ich agend, które polegają na pośrednictwie i rozdzielaniu pieniędzy innym instytucjom, organizacjom i osobom wykonującym zadania zleczone.

4. **Zakupy:**

Przy ich realizacji obowiązują wspomniane poprzednio zasady dotyczące zamówień publicznych:

- należy sprawdzić możliwość szerszego i bardziej elastycznego wykorzystania sprzętu zakupionego na danym terenie w latach poprzednich;
- zakupy wyposażenia wymagają jednoznacznego określenia odpowiedzialności materialnej i prawnej za nabyte środki; w umowach powinno być zagwarantowane, że zakupione środki trwale będą wykorzystywane dla celów zgodnych z zatwierdzonym programem.

Opracowanie na podstawie rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych .